

Slovenski hmeljar

Prvi strokovni list za hmeljarstvo * Glasilo
Hmeljarske zadruge, r. z. z. o. z. * Izhaja
redno vsak drugi petek * Naročnina letno
20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna
številkla stane 2 din * Uredništvo in uprava:
Celje, Cankarjeva ulica 4 — Telefon št. 196

Leto X.

Celje, 3. februarja 1939

Štev. 3

Zakaj hausse?

Kaj je hausse, kakor se piše in kakor pravilno izgovorimo hōs, hmeljarji kaj dobro vemo. To pomeni gibanje cen navzgor, prav kakor baisse, ali pravilno izgovorjeno bēs, pomeni gibanje cen navzdol. Saj takih hausse in baisse, kakor pri hmelju, menda ni pri gibanju cen nobenega drugega blaga, saj pri nas ne. In kadar je v hmeljski kupčiji hausse, smo hmeljarji kar nekam dobre volje, tudi tedaj, če nimamo nič več hmelja za prodati; pač računamo, da je to dobro znamenje za prihodnjo sezono. Toda kadar pritisne baisse, pa smo presnefo slabe volje in marsikateri hmeljar je že pošiljal k besom vso hmeljsko kupčijo, če so pričele padati cene, zlasti če še ni prodal. O, še predobro vemo hmeljarji, kaj je hausse in baisse!

In zadnje čase imamo v hmeljski kupčiji hausse, vztrajno in neverjetno hausse sedaj po sezoni, ko je večinoma povsod hmelj iz prve roke popolnoma razprodan, ali pa so ostali le še neznatni ostanki. Odkod in zakaj naenkrat ta hausse? No, le pogledjmo!

O poteku sezone 1938/39 smo že obširno poročali, seveda smo se pri tem omejili predvsem na naš okoliš. Pa se tudi drugod niso gibale cene dosti drugače. Tako se je prav za prav šele po sezoni naenkrat pojavila hausse in cene so kar skakale kvišku. Pri tem moramo ugotoviti, da se je hausse pojavila šele tedaj, ko je bila nevarnost vojne vsaj zaenkrat dokončno odstranjena in ko je bil hmelj zlasti tudi v tistem delu češkoslovaških hmeljskih okolišev, ki so pripadli Nemčiji, več ali manj iz prve roke docela razprodan. Mnoge pivovarne in celó nekatere velike trgovine so pač računale, da bo Nemčija, ki je imela že svojega dovolj, vrgla ta hmelj na trg za vsako ceno in da se bodo lahko poceni krile. Toda Nemčija je pokupila večino tega hmelja sama ter ga zaenkrat obdržala in naenkrat je na svetovnih tržiščih pre-

nehala skoro vsaka ponudba ter so začele zato cene kar skakati kvišku. Zato torej ta hausse v zadnjem času!

In kako kaže ta hausse za bodoče? Težko reči, vendar upravičeno lahko upamo, da za nas ne slabo. Če živahnega konja ošvrkneš z bičem, navadno brčne nazaj. Nemčija je to sezono vsej baisse-spekulaciji, ki je kakor jastreb čakala na svoj plen, potegnila hmelj prav izpred nosa. Sedaj pa ji namesto dobrega žateškega hmelja poceni nudi za drag denar mnogo slabši hmelj starih nemških provenienc. Zato pa so naenkrat zrastle v ceni tudi hmelji raznih drugih slabših provenienc, kakor vojvodinski, lani zelo slabi alzaški in belgijski, za katere se prej nihče ni dosti zmenil ter so se nekaj tržili le po neverjetno nizkih cenah.

Odgovor bo seveda sledil, ali brca nazaj, če že hočemo ostati pri tej primerjavi, vendar verjetno šele prihodnjo sezono, ker prej ni prav mogoče. In ta za nas ne bo imel slabih posledic, če si le svojega stališča ne bomo sami pokvarili. Seveda pa je to odvisno tudi še od raznih drugih činiteljev, ki zaenkrat še niso znani. Vsekakor je Nemčija napravila sedaj zelo dobro potezo in prevarani se zaenkrat le trudijo, da bi ji prepustili čim manj koristi, vrnil pa bi ji ob ugodnejši priliki, po možnosti seveda z obrestmi vred. Zelo važno je, kako bo Nemčija znala in mogla protiudarca odvrniti ali vsaj čim bolj omiliti. Gotovo je namreč, da ima zaenkrat mnogo več hmelja, kakor ga more njena lastna pivovarska industrija porabiti in ga more po vsaj kolikor toliko rentabilni ceni izvoziti. Od bolj ali manj posrečene rešitve tega vprašanja je odvisna ostrina protiudarca in, kakor smo že ponovno poudarili, tudi razvoj in gibanje cen na svetovnem hmeljskem trgu v bližnji bodočnosti. Prva poteza Nemčije je bila vsekakor posrečena in ji bo vkljub vsemu prinesla tudi znatno korist, vendar je bila to le trenutna rešitev izredno težkega vprašanja. Kakšna bo sledila, še ne vemo,

vendar se zdi, da se tozadevno že nekaj pripravlja in tu bomo morali že paziti, da v vsakem primeru odločno zaščitimo predvsem naše lastne koristi, kajti teh nam gotovo drugi nihče ne bo.

Zaenkrat vsekakor smelo lahko trdimo, da bo sedanja hausse, ki je v prvi vrsti posledica res posrečene šahovske poteze, predvidoma prav gotovo bolj ali manj ugodno vplivala tudi na začetek bodoče sezone.

Hlevski gnoj in hmelj

Hlevski gnoj je za gnojenje hmelja zelo važen. Zato pa je gnojenje hmelja s hlevskim gnojem zelo razširjeno in lahko celó trdimo, da so nekačera hmeljišča skoraj preveč zagnojena z njim. To velja zlasti za male hmeljarje, ki sploh ne znajo uporabiti hlevskega gnoja za drugo kakor za hmelj. Pri tem pa pozabljajo, da s prepogostim gnojenjem s hlevskim gnojem hmeljišče pregnoje z dušikom, kar povzroča, da raste hmelj zelo bujno, vendar kakovost zaradi pomanjkanja drugih hranil nazaduje ter je hmelj vedno manj odporen proti raznim boleznim in škodljivcem, prav posebno proti peronospori; poleg tega pa je tak hmelj tudi mnogo bolj občutljiv za sušo.

Kako pa hmelj prav za prav izkoristi hlevski gnoj? To se je predzadnji dve leti skušalo ugotoviti na poskusni postaji v Deštnici z enostavnim poskusom. V novembru 1936 so v hmeljišču, ki je bilo zadnjič gnojeno leta 1933, pognojili štiri parcele po 60 rastlin s hlevskim gnojem, vmes pa zaradi kontrole pustili po eno negnojeno ter primerjali pridelek gnojenih in negnojenih parcel v letu 1937 in 1938, ne da bi medtem še kaj gnojili, tudi ne z umetnimi gnojili. V letu 1937, torej prvo leto po gnojenju je znašal pridelek na gnojenih parcelah 1287 kg in na negnojenih 1234 kg, v naslednjem letu pa na gnojenih 1128 in na negnojenih le 992 kg hmelja na 1 ha.

Kakor razvidno, je bil pridelek iz gnojenega hmeljišča prvo leto le za 53 kg po 1 ha večji, drugo pa že za 136 kg, skupno torej za 189 kg. Če računamo hmelj po 20 Kč, smo izkupili iz gnojenega hmeljišča 3780 Kč več, oziroma če odbijemo večje režijske stroške (obiranje, sušenje itd.), nam ostane več čistih 3402 Kč. Za gnojenje smo porabili 350 stofov hlevskega gnoja na 1 ha in nam je torej povrnil hmelj 10 Kč, to je 15 din za 100 kg hlevskega gnoja.

Posebno pade v oči, da je pridelek hmelja iz gnojenega hmeljišča prvo leto le malo večji in da še pravi uspeh gnojenja pokaže šele drugo leto.

Seveda ne more veljati to kot pravilo, ker uspeh zavisi od razkrajanja gnoja v zemlji in to zopet od sestave zemlje; razkrajanje se namreč vrši v težki, mrzli zemlji mnogo počasneje kakor pa v lahki, zračni. Gotovo pa je, da se hlevski gnoj ne izkoristi v enem letu in da zato z vsakoletnim ali vsakodrugoletnim gnojenjem s hlevskim gnojem le enostransko preveč zagnojimo hmeljišča. Z dobro pripravljenim in preležanim hlevskim gnojem gnojimo torej hmeljišča le vsako tretje ali četrto leto, vmes pa smotreno dodavamo majnkajoče hranilne snovi v obliki umetnih gnojil.

Tako piše v Č. chm. izkušeni strokovnjak na polju hmeljarstva dr. K. O. Članek je izredno zanimiv in smo ga zato priobčili v celoti. Seveda pa je pisan s stališča češkega hmeljarstva, kar moramo takoj pripomniti. Kar se gnojenja s hlevskim gnojem tiče, je namreč med češkim in našim slovenskim hmeljarjem velikanska razlika. Dočim češki hmeljar večinoma gnoji svoja hmeljišča najraje vsako leto jeseni obilno z dobrim hlevskim gnojem ter sploh ves svoj hlevski gnoj zvozi samo v hmeljišča, pri nas večinoma prav obratno gnojimo s hlevskim gnojem predvsem koruzi, repi itd., naša hmeljišča pa naravnost kričijo po temeljnem gnojenju s hlevskim gnojem, katerega večinoma dozbijo kaj pičlo; če sem ter tja spomladi vržemo k vsaki rastlini tudi pičle vile hlevskega gnoja, to preklicano malo zaleže, prav kakor nekaj drobtin kruha v lačni želodec. To pa seveda ni pravilno in je naravnost nerazumljivo, zakaj pri nas glede gnojenja s hlevskim gnojem prav hmelj tako zapostavljamo. Kdor ti je največ posodil, mu moraš tudi največ vrniti, ker le tako je pravično. Češki hmeljar se dobro zaveda gospodarske važnosti hmeljarstva in zato zvozi ves svoj hlevski gnoj najraje hmelju, ker mu ta pač največ dá. Pri nas pa sicer radi poudarjamo, kako velike važnosti je za nas hmeljarstvo, da je hmelj življenjske važnosti za Savinjsko dolino, toda v dejanju mu tega ne pokažemo; le sem ter tja mu natrosimo nekaj hlevskega gnoja kakor kravi soli, sicer pa le preradi in večkrat popolnoma nesmotreno šarimo v hmeljiščih samo z umetnimi gnojili in pri tem često več škodujemo kakor pa koristimo. Ponovno poudarjamo, da to ni pravilno, da to ni pravično in da v bodoče tudi v našem izrazito hmeljarskem kraju mora biti dovolj hlevskega gnoja predvsem in v prvi vrsti za hmelj.

Četudi je namen v začetku prevedenega češkega članka odvracati češke hmeljarje od preoblega in deloma celó škodljivega vsakoletnega gnojenja hmeljišč s hlevskim gnojem, se vendar

tudi omenja, da je vsako tretje ali vsaj vsako četrto leto treba gnojiti hmelišče s hlevskim gnojem. In če je to potrebno v čeških hmeliščih, koliko bolj je še to potrebno v naših. Dočim so namreč češka hmelišča skoro izključno na prvovrstni, globoki in rodovitni ter sprstenine bogati zemlji, je večina naših hmelišč na mnogo, mnogo slabši in plitvi zemlji s kaj malo sprstenine, ki je kar lačna dobrega hlevskega gnoja. Opustimo torej to nerazumljivo navado, da privoščimo hlevski gnoj vsem drugim sadežem in le hmelju ne, temveč poskrbimo, da dobi predvsem hmelj, ki nas v prvi vrsti redi in živi, redno vsako tretje leto jeseni najmanj sto stofov dobrega hlevskega gnoja na tisoč rastlin; gnoj raztrosimo jeseni tik pred odoravanjem na široko po nasadu in ga potem z odoravanjem zaorjimo! Vse drugače bodo potem izgledala naša hmelišča ter mnogo več in tudi glede kakovosti znatno boljšega hmelja bodo rodila. V našem bitnem interesu je, da se v svoji skrbi za hmelj in zlasti tudi glede gnojenja hmelja s hlevskim gnojem kosamo s češkimi hmeljarji.

Za dovolj izdatno temeljno gnojenje naših hmelišč moramo torej v bodoče boljše skrbeti in bomo zato redno vsako tretjo jesen pri odoravanju gnojili obilno na široko s hlevskim gnojem. Toda to pa še ni vse. Poleg tega, da gnojimo izdatno s hlevskim gnojem, je namreč tudi važno, s kakšnim hlevskim gnojem gnojimo. In žal moramo tu ugotoviti, da pri nas često razvažamo na polje še popolnoma svež, nepreležan in zato le malo vreden hlevski gnoj. Zato pa bo le prav in koristno, če se ob drugi priliki pomenimo tudi o tem, kako dobimo v našem gospodarstvu dovolj dobro vležanega in res učinkovitega hlevskega gnoja.

Razno

Komisarji v Žatcu so bili postavljeni raznim hlevskim tvrdkam, ker so lastniki, v glavnem Židje, večinoma pobegnili, še preden so se priključili ti kraji Nemčiji.

Sklad za podpore hmeljarstvu na Poljskem. V Lvovu je bila nedavno konferenca trgovcev in izvoznikov hmelja, ki je bila soglasno mnenja, da je treba založiti poseben sklad za podporo poljskemu hmeljarstvu.

Kar s pivom so gasili požar, ki je nastal pri tajanju zamrznega vodovoda v neki pivovarni v Naabecku na Bavarskem. Za gašenje požara so se morali v naglici poslužiti piva, ker zaradi zamrznega vodovoda ni bilo takoj vode pri roki.

Konsum piva v Nemčiji se še dviga in je znašal v decembru lanskega leta samo na območju stare Nemčije 3.646.741 hl proti 2.923.970 hl v istem mesecu leta 1937; lani torej za 724.762 hl ali 25% več.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Za lanski pridelek je še vedno zanimanje, vendar kupčije ni, ker je vse blago do zadnjega stota že davno razprodano. Tudi skladišča so prazna, ker je vse nakupljeno blago, izvzemši nekaj stofov, tudi že odpravljeno.

Vojvodina: Zanimanje in povpraševanje za lanski pridelek traja dalje pri čvrstih cenah do 25 din za kg, vendar so še neprodane zaloge že zelo pičle ter znašajo le še kakih 50 stofov.

Češkoslovaška: Slej ko prej živahno zanimanje in povpraševanje traja dalje, vendar so zaključki le redki, ker je lanski pridelek v glavnem razprodan in se pičle, še neprodane zaloge nahajajo le še v prav čvrstih rokah. Cene so se nadalje učvrstile in lanski češki žateški pridelek notira do 63 din za kg. V sedanjem območju češkega žateškega okoliša je bilo doslej oznamkovanih 9532 tovorkov lanskega pridelka v skupni kosmati teži 12.663 stofov.

Nemčija: Tako v okoliših stare Nemčije kakor tudi v novopridobljenih sudetsko-nemških hmeljskih okoliših je lanski pridelek iz prve roke docela razprodan ter so tudi zaloge pri NHPD že skoro popolnoma izčrpane. Pri tem pa je s strani domače pivovarske industrije kakor tudi za izvoz še vedno precej zanimanja in povpraševanja, vendar pride le sem ter tja do kakkega zaključka, če se pojavi ponudba iz druge roke, kjer je še nekaj slabšega blaga na razpolago. Pri čvrsti tendenci so ostale tudi cene nadalje čvrste ter se gibljejo blizu najvišjih uradno določenih, vendar so večinoma le bolj nominalne. V Žatcu je bilo doslej oznamkovanih 46.918 tovorkov lanskega pridelka v skupni kosmati teži 55.475 stofov; seveda je pri tem tudi mnogo hmelja iz sedanjega češkega žateškega okoliša, ki je bil oznamkovan še pred razcepitvijo.

Francija: Pri slej ko prej živahnem zanimanju in povpraševanju notira lanski pridelek alzaški 14–23 din in Nord 13–15 din za kg. Sicer pa je lanski pridelek v glavnem razprodan in zlasti boljšega blaga skoro ni več dobiti ter se tudi za slabši, lisasti alzaški hmelj plačuje že do 15 din za kg.

Poljska: Za lanski pridelek se vedno znova pojavlja zopet živahnejše zanimanje in povpraševanje, vendar do zaključkov ne pride več, ker je večinoma vse blago že docela razprodano.

Belgija: Na tržišču je tendenca slej ko prej zelo čvrsta in so se tudi cene še učvrstile. Tako notira sedaj lanski Poperinghe do 20 din, letošnji v predprodaji za oktober-november pa do 23 din za kg.

Anglija: Pri zelo živahnem zanimanju in povpraševanju je pivovarska industrija prevzela po določenih cenah že ves lanski pridelek ter se le v rokah trgovcev nahaja še nekaj, vendar večinoma le slabšega blaga.

Amerika: Tendence na hmeljskem tržišču je slej ko prej zelo čvrsta. Pri precej živahnem zanimanju in povpraševanju so ostale cene nominalno nespremenjene, vendar so zaključki zelo redki, ker je le malo ponudbe.

Za dobro voljo

Srečna sedmica.

Stric: »Lahko si zadovoljen, da si sedmi sin. Sedem je namreč srečna številka, ki vedno prinaša samo dobro.«

Jurček: »Že mogoče, toda meni je doslej prinesla doslej samo slabo in ponošeno obleko mojih starejših bratov.«

Nesrečna 13.

Sodnik: »Obtoženi ste že trinajst hudodelstev in res je že skrajni čas, da se poboljšate!«

Obtoženec: »Nikakor ne, gospod sodnik! Trinajst je vendar nesrečna številka in pri tej na noben način ne morem ostati!«

Hranilnica Dravske banovine Celje — Ljubljana — Maribor

Pupilarno varen zavod.
Obrestovanje najugodnejše.

**Za vloge in obresti jamči Dravska banovina
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.**

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Opozarjamo vse hmeljarje in kmetovalce sploh na važnost

GNOJENJA!

Na razpolago imamo sledeče vrste gnojil:

RUĐNINSKI SUPERFOSFAT 16% in 18%
KOSTNI SUPERFOSFAT RMF 18/19%
FOSFATNO ŽLINDRO 6/10/18%

razen teh dobavljamo:

**MEŠANA GNOJILA, ZLASTI KAS
KOSTNO IN APNENČEVO MOKO**

nadalje imamo stalno na zalogi:

KALJEVO SOL 40% ZA GNOJENJE
ČILSKI SOLITER 16% ZA GNOJENJE

Vsa navedena gnojila prodajamo po najnižjih dnevnih cenah

Vprašanja in naročila na:

TOVARNO KEMIČNIH IZDELKOV V HRASTNIKU D. D.
ali njeno podružnico v Celju

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne zavode, da se omogoči z oživitvijo denarnega obtoka delavoljnim našim ljudem zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim premoženjem popolno varnost. Mesto Celje jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še samo jamči zanjo z vsem svojim imetjem in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna, nemudna izplačljivost strogo zajamčena.